

**Työasiainvaliokunnan mietintö n:o 1 hallituksen esityksestä
vuonna 1992 pidetyn 79. Kansainvälisen työkonferenssin eräiden päätösten johdosta**

Eduskunta on 11 päivänä helmikuuta 1994 lähettänyt työasiainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 313/1993 vp vuonna 1992 pidetyn 79. Kansainvälisen työkonferenssin eräiden päätösten johdosta.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina osastopäällikkö Matti Salmenperä ja vanhempi hallitussihteeri Eeva Arko-Koski työministeriöstä, lakimies Ari Kuutsin Uudenmaan työvoimapiiristä, työvoimapolitiittinen asiamies Martti Huttunen Liiketyöntantajain Keskusliitosta, lakimies Heli Puura Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä ja asiamies Johan Åström Teollisuuden ja Työntantajain Keskusliitosta. Valiokunta sai lisäksi Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliitolta ja Akava ry:ltä kirjalliset lausunnot.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleiskokouksessa, Kansainvälisessä työkonferenssissa vuonna 1992 hyväksytyn yleissopimuksen nro 173, joka koskee työntekijöiden saatavien turvaamista työntantajien maksukyvyttömyystapauksessa, osittaista hyväksymistä. Samalla eduskunnan tietoon saatetaan työkonferenssin yleissopimuksen yhteydessä hyväksymä yleissopimusta täydentävä suositus nro 180.

Yleissopimuksessa nro 173 maksukyvyttömyydellä tarkoitetaan tilanteita, joissa kansallisen lainsäädännön mukaisesti on käynnistetty menettelyt työntantajien varojen jakamiseksi velkojen saatavien suorittamiseksi. Yleissopimuksen osa I sisältää yleisiä määräyksiä, osa II koskee työntekijöiden saatavien turvaamista etuoikeudella ja osa III työntekijöiden saatavien turvaamista palkkaturvajärjestelmällä sekä osa IV yleisiä loppumääräyksiä. Yleissopimuksen ratifioivan jäsenvaltion on hyväksyttävä yleissopimuksen osien I ja IV lisäksi joko osan II tai osan III velvoitteet tai molempien osien velvoitteet.

Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 1994

Suomen lainsäädäntö vastaa yleissopimuksen määräyksiä palkkaturvajärjestelmän osalta eikä lainsäädännöllisiä esteitä sopimuksen hyväksymiselle tältä osin ole. Velkojen maksunsaantijärjestyksestä annetun lain (1578/92) mukaan ulosotossa ja konkurssissa velallisen varat jaetaan siten, että täytäntöönpanokustannusten ja panttioikeutta nauttivien saatavien jälkeen muut velkojat saavat yhtäläisin oikeuksin suorituksen saatavien suuruuden mukaisessa suhteessa. Tämän vuoksi Suomi ei voi ratifioida sopimuksen II osan määräyksiä työntekijöiden saatavien turvaamisesta etuoikeudella.

Sopimusmääräykset ovat sopusoinnussa myös työntekijöiden suojaa työntäjän maksukyvyttömyystilanteessa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun EY:n direktiivin (80/987/ETY) kanssa. Mainittu direktiivi kuuluu ETA-sopimuksen piiriin.

Hallituksen esityksen ja saadun selvityksen perusteella työasiainvaliokunta kunnioittaa esittä,

että Eduskunta hyväksyisi Genevessä pidetyssä 79. Kansainvälisessä työkonferenssissa 23 päivänä kesäkuuta 1992 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 173, joka koskee työntekijöiden saatavien turvaamista työntantajien maksukyvyttömyystapauksessa, osat I ja III ja IV ja

että Genevessä pidetyssä 79. Kansainvälisessä työkonferenssissa 23 kesäkuuta 1992 hyväksytty Kansainvälisen työjärjestön suositus nro 180, joka koskee työntekijöiden saatavien turvaamista työntantajien maksukyvyttömyystapauksessa, otettaisiin huomioon tulevassa lainsäädäntötyössä sikäli kuin se on tarkoituksenmukaista ja mahdollista.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Lindroos, varapuheenjohtaja Nordman, jäsenet Koistinen,

Komi, Laitinen, P. Leppänen, Morri, Rimmi, Viljamaa ja Viljanen sekä varajäsenet Kalli, Koskinen ja Vanhanen.

Vastalause

Kansainvälisen työjärjestön yleissopimus n:o 173 koskee työntekijöiden saatavien turvaamista työnantajan maksukyvyttömyystapauksissa. Yleissopimukseen liittyy ILO:n suositus n:o 180.

Hallitus ehdottaa yleissopimuksen ratifioimista vain osittain. Yleissopimuksen II osa, joka koskee työntekijöiden saatavien turvaamista hyvällä etuoikeusasemalla työnantajan maksukyvyttömyystapauksessa, jäisi ratifioinnin ulkopuolelle. Tätä perustellaan sillä, että yrityssaneerauspaketin yhteydessä etuoikeusasetusta muutettiin siten, että palkkasaatavien etuoikeus poistetaan siirtymäkauden jälkeen.

Palkkasaatavien etuoikeus poistuu voimassa olevan lain mukaan vuoden 1995 alusta lukien. Kun yrityssaneerauspakettia käsiteltiin eduskunnassa, esitettiin siirtymäajan pidentämistä, jotta laman aikana palkkaturvajärjestelmään ei kohdistuisi ylimääräisiä paineita. Palkkaturvajärjestelmää on jo nyt huononnettu, ja etuoikeuden poistuminen uhkaa järjestelmää entisestään.

Katsomme, että palkkasaatavien etuoikeus

konkurssissa tulisi säilyttää. Ainakin laissa olevaa siirtymäaikaa tulisi pidentää. Tämän vuoksi katsomme myös, että Suomen tulisi ratifioida yleissopimus kokonaisuudessaan.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi Genevessä pidetyssä 79. Kansainvälisessä työkonferenssissa 23 päivänä kesäkuuta 1992 hyväksytyn Kansainvälisen työjärjestön yleissopimuksen nro 173, joka koskee työntekijöiden saatavien turvaamista työnantajan maksukyvyttömyystapauksissa, kokonaisuudessaan ja

että Genevessä pidetyssä 79. Kansainvälisessä työkonferenssissa 23 päivänä kesäkuuta 1992 hyväksytty Kansainvälisen työjärjestön suositus nro 180, joka koskee työntekijöiden saatavien turvaamista työnantajan maksukyvyttömyystapauksessa, otettaisiin huomioon tulevassa lainsäädäntötyössä (poist.).

Helsingissä 25 päivänä maaliskuuta 1994

Reijo Laitinen
Reijo Lindroos

Pekka Leppänen
Eila Rimmi

Marja-Leena Viljamaa
Johannes Koskinen